

Kulturarven til alle

Om digitalisering, digital bevaring og digital formidling i
abm-sektoren

Lanseringsseminar – Ut av
mørkerommet

Oslo 17. januar 2007

Ranveig Låg Gausdal

Arbeidsgruppe for digitalisering

- Oppnevnt av programkomiteen for Norsk digitalt bibliotek i 2004
- Representanter
 - fra arkiv, bibliotek og museum
 - fra lokalt, regionalt og nasjonalt nivå
- Avga rapport 14. juli 2006

Mandat

- Kartlegge
- Analysere behov
- Foreslå utvalgskriterier
- Tilgjengeliggjøring og formidling
- Koordinering og helhetlig planlegging
- Utnyttelse av samlet kompetanse

Bakgrunn

- Behov for en tydelig og overordnet nasjonal strategi for digitalisering
- ABM-meldinga:
 - ”Innanfor feltet digitalisering [...] er det elles behov for å få betre oversyn over kva som no er situasjonen på dei ulike områda. Her er det mange ulike aktører og mange slags problemstillingar som reiser seg i eit meir langsiktig nasjonalt perspektiv, både når det gjeld tekniske metodeval, organisering, prioritering og arbeidsdeling. Departementet vil difor ta initiativet til ein statusrapport [...], slik at ein får eit betre grunnlag for meir heilskapleg tenking og planlegging av vegen vidare”.

Visjon

- Digitalisering som en integrert og permanent del av daglig virksomhet i institusjonene. De må gjøres i stand til å fungere i en digital tid.
- Brukerne skal kunne forvente et variert og representativt digitalt tilbud fra de institusjonene som er relevante for dem
- Krafttak skal sikre mest mulig digitalisert materiale til flest mulig brukere i en helhetlig sammenheng i løpet av 5-10 år

Kartlegging

- Spørreundersøkelse på nettet til 627 institusjoner i abm-sektoren
 - Museer som mottar henvendelse om statistikk
 - Fagbibliotek som mottar henvendelse om statistikk
 - Alle fylkesbibliotek
 - Et utvalg folkebibliotek
 - Alle arkivinstitusjoner
- Resultat etter supplering: Opplysninger om 336 institusjoner

Kartlegging

- 80 % har digitale kataloger, og en stor andel av samlingene er omfattet av katalogene
- 35 % arbeider med digitalisering av selve samlingene, en svært liten andel av samlingene finnes i digital form
- En del av det digitale materiale er ikke tilgjengelig for publikum

Kartlegging

- Under 50 % har skriftlige planer
- Digitalisering foregår i egen institusjon
- De *store* prosjektene er finansiert gjennom prosjektmidler. De *fleste* er finansiert over egne budsjetter.

Kartlegging

- Få standarder og retningslinjer nevnes
- Beskjedne utstyrsinvesteringer
- Ikke tilfredsstillende strategier for langtidsbevaring
- I praksis alle institusjoner ønsker å komme videre i arbeidet med digitalisering

Behovet for digitalisering

- Det er stort sprik mellom
 - Politiske målsetninger, samfunnets og den enkeltes behov og sektorens egne ambisjoner
 - og
 - Tiltak og ressursinnsats
- Behov for varig, samlet og koordinerende initiativ for å ruste sektoren til å møte utfordringen

Anbefaler samlet satsing

- Samlet og koordinert nasjonal satsing på grunnlag av rapporten fra arbeidsgruppa
- Etablering av søkbart program for å muliggjøre intensiv produksjon av digitalt innhold fra sektoren
- ABM-utvikling koordinerer satsingen
- Digitaliseringsråd

Nasjonal infrastruktur

- Opplæring
- Retningslinjer, standarder, teknisk rammeverk
 - Utvalgskriterier, standard for abm-tjeneste på nettet
- Verktøy
- Felles sikringsmagasiner for langtidsbevaring (NB og RA)

Digitaliseringsprosessen

- Fabrikkaktig produksjon
- Investeringer må konsentreres
- Regionale kompetansemiljø
 - Helhetlig planlegging av digitalisering og tjenester
 - Veiledning
 - Tilby digitalisering som tjeneste i regionen
- Nasjonale institusjoner ivaretar eget materiale

Økonomiske forutsetninger

- Økte bevilgninger i ordinære budsjetter
- Krafttak over statsbudsjettet 5-10 år
 - Regionale kompetansemiljøer (50 % statlig finansiering)
 - Nasjonale kompetansesentre
 - Nasjonal infrastruktur, inkl digitale magasin
 - Program for digitalt innhold
- Krafttak bevilges og administreres over ABM-utviklings budsjetter

Videre prosess

- Bred høring i abm-sektoren
- Grunnlag for ABM-utviklings satsing og strategi når det gjelder digitalisering

Rapporten

- Utgitt som ABM-skrift nr 32
 - Fås ved henvendelse til post@abm-utvikling.no
 - Kan lastes ned fra www.abm-utvikling.no

